

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/62/2021
Identifikačné číslo spisu:	7516201498
Dátum vydania rozhodnutia:	23.05.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7516201498.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S.. N. B., narodeného XX. D. XXXX, R. V. P., T. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Dolný Kubín, Aleja Slobody 1890/50, proti žalovanej R.. P. Q., narodenej XX. R. XXXX, O. S. XXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Katarínou Adamovskou, Košice, Žižkova 6, o určenie času plnenia, vedenom na Okresnom súde Košice-okolie pod sp. zn. 14C/97/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 17. septembra 2020 sp. zn. 2Co/230/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice-okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. apríla 2019 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd určil, že lehota splatnosti dlhu z pôžičky, ktorú poskytol žalobca žalovanej vo výške 28 280,58 eura je 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Aplikujúc ustanovenia § 488, § 489, § 491 ods. 1, § 494 a § 657 Občianskeho zákonníka zdôvodnil rozhodnutie tým, že pre platnosť zmluvy o pôžičke sa nevyžaduje osobitná forma, možno ju uzavrieť písomne, ústne aj konkludentne (reálne). Ak nie je zmluva o pôžičke písomná, je dôkazné bremeno o jej existencii a podmienkach na veriteľovi. Žalobca však nepredložil ani neoznačil žiadne relevantné dôkazy o existencii pôžičky, ktorú mal poskytnúť žalovanej. Odvolával sa na svedecké výpovede svedkov L. Z. a J. Ď. P.. Svedok Ď. P. však uviedol, že ak sa strany sporu v jeho prítomnosti zhovárali o pôžičke, tak len o možnej pôžičke. Výpoveď svedka L. Z. súd prvej inštancie nepovažoval za vierohodnú vzhľadom na jeho previazanosť so žalobcom, na nepamätanie si skutočnosti (že si potykal so žalovanou). Za podstatný rozpor v jeho výpovedi považoval skutočnosť, že svedok uviedol, že pracoval na dome u žalovanej v lete, keď pokladal dlažbu a vtedy sa tam aj menili okná. Podľa zhodných výpovedí strán sporu, ako aj z listinného dôkazu (príjmový pokladničný doklad) bolo preukázané, že okná na dome žalovanej boli zakúpené až 21. októbra 2009, a teda nemohli byť vymenené v lete, keď tam svedok pracoval. Navyše žalovaná uviedla, že svedok je zaviazaný žalobcovi z toho dôvodu, že pomohol svedkovej dcére pri prijatí do zamestnania

na políciu. Túto skutočnosť žalobca nepoprel. Napokon súd prvej inštancie konštatoval, že zmluvu o pôžičke je nutné odlišovať od situácie, ak niekto plnil inému namiesto toho, kto bol na toto plnenie povinný (t. j. namiesto dlžníka). V takom prípade však ide o bezdôvodné obohatenie a nie o zmluvný vzťah, teda neprichádza do úvahy určenie času plnenia na základe zmluvy o pôžičke.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Súd prvej inštancie sa podľa názoru odvolacieho súdu so všetkými špecifikami charakterizujúcimi daný spor vysporiadal, umožnil stranám účinné uplatňovanie argumentov, vykonal navrhnuté dokazovanie a odôvodnenie jeho rozhodnutia má náležitosti vyžadované ustanovením § 220 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Prvoinštančný súd sa podrobne zaoberal obdobím, kedy strany sporu žili spolu (od roku 2006 do roku 2014), spoločne hospodárili, priebežne hradili svoje potreby a popísal aj splácanie ich úverov. Odvolací súd súhlasil so záverom o neunesení dôkazného bremena žalobcom vo vzťahu k údajnému uzavretiu zmluvy o pôžičke. Ani podľa názoru odvolacieho súdu žalobca nepredložil žiaden relevantný a nespochybniteľný dôkaz, ktorým by preukázal dohodu o pôžičke, ani jej okolnosti a podmienky, za akých k nej malo dôjsť. Pokiaľ žalobca v odvolaní argumentoval tým, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil výpoveď svedka L. Z., odvolací súd k tomu uviedol, že spochybníť výpoveď svedka iba na základe jeho spoločenského vzťahu k strane sporu nie je možné (záväzok svedka Z. voči žalobcovi za prijatie dcéry do zamestnania), avšak tu prvoinštančný súd príliehavo upozornil na faktické rozpory vo výpovedi svedka, znižujúce jej hodnotu. Podľa svedka L. Z. sa žalovaná pred ním vyjadrila, že peniaze na okná jej požičal žalobca, k čomu malo dôjsť niekedy v lete, asi osem rokov pred uskutočneným výsluchom, teda okolo roku 2011. Keďže cena za okná bola platená 21. októbra 2009 (príjmový doklad v súdnom spise), opodstatnene súd prvej inštancie vyhodnotil výpoveď svedka ako málo preukaznú a neumožňujúcu si len na jej základe osvojiť záver o skutočnej existencii dohody o pôžičke v sume 2 260 eur, keď ani svedok žiadne bližšie podrobnosti o jej existencii a podmienkach vzniku poskytnúť nevedel. Podľa odvolacieho súdu preto nemožno súdu prvej inštancie vytknúť úvahu, že žalobca nepreukázal, že na zaplatenie ceny okien 21. októbra 2009 poskytol žalovanej pôžičku zo svojich výlučných prostriedkov, keď práve predtým obom stranám sporu bol poskytnutý spoločne úver vo výške 50 000 eur.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Ako dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobca uviedol, že odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie a založil svoje rozhodnutie na právnych záveroch, podľa ktorých žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k údajnému uzavretiu zmluvy o pôžičke. Podľa žalobcu nie je akceptovateľný procesný postup odvolacieho súdu, ktorý najskôr v zrušujúcom uznesení z 29. októbra 2018 sp. zn. 2Co/74/2018 prijal právny názor, podľa ktorého je nárok žalobcu daný, a neskôr (pri nezmenenej skutkovej situácii) v napadnutom rozsudku prijal (v zhode s názorom súdu prvej inštancie, ktorý konal v rozpore s § 391 ods. 2 CSP) záver, podľa ktorého žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (a súdu prvej inštancie) je tak vo svojich dôsledkoch prekvapivým a arbitrárnym rozhodnutím a z tohto dôvodu aj v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Povinnosť súdu nižšej inštancie bezvýhradne sa podriaďiť právnomu názoru súdu vyššej inštancie vyslovenému v zrušovacom rozhodnutí, vyplýva okrem iného z uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/155/2011, sp. zn. 3Nc/13/2009, ako aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/12/2016, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 8/2016, pričom žalobca zastáva názor, že závery odvolacieho súdu uvedené v napadnutom rozsudku sú s nimi v rozpore. Nerešpektovanie záväzného právneho názoru sa považuje za závažné pochybenie súdu nižšej inštancie, ktoré zakladá porušenie práva strany na spravodlivý proces (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo/2/2014).

3.2. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa žalobcu v rozpore aj s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/42/2010, podľa ktorého predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Záver odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie o tom, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, je podľa neho nesprávny, porušuje jeho právo na prístup k súdu a

odporuje základným princípom CSP (čl. 2 ods. 1, ods. 2). Napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu došlo podľa žalobcu k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces a k vade konania podľa § 420 písm. f) CSP, nakoľko prvostupňový a odvolací súd nevykonali ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy na zistený stav veci, aplikáciou a výkladom týchto ustanovení obmedzili základné práva žalobcu spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu a vyhodnotili vykonané dokazovanie jednostranne v prospech žalovanej a v rozpore s princípom zakotveným v článku 6 ods. 1 CSP. Závery uvedené v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu sú podľa žalobcu v rozpore s právnou vetou rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/254/2009 o splatnosti dlhu, ako aj s právnym názorom Ústavného súdu SR uvedeným v uznesení sp. zn. III. ÚS 594/2013, podľa ktorého reálny charakter zmluvy o pôžičke je naplnený aj dohodou, že peniaze, ktoré boli už prv odovzdané dlžníkovi z iného právneho dôvodu, budú od uzavretia zmluvy o pôžičke tvoriť predmet pôžičky.

3.3. Hodnotenie dôkazov zo strany súdu prvej inštancie bolo podľa žalobcu jednostranné a arbitrárne, rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je riadne odôvodnené, a je teda nepreskúmateľné. Súd svoj právny názor prijal na základe domniek a dohadov, nie na základe preukázaných skutočností. V konaní bolo podľa neho preukázané, že žalobca na základe ústne dojednanej zmluvy o pôžičke poskytol žalovanej sumu najmenej 28 280,58 eura. Žalovaná vo svojej výpovedi na súde prvej inštancie tvrdila, že pôžičku žalobcovi vrátila, avšak nepredložila žiaden dôkaz o tom, že by žalobcovi bola vrátila, čo i len jeden cent. Naproti tomu žalobca preukázal, že poskytol žalovanej peňažné prostriedky v žalovanej sume.

3.4. K hodnoteniu výpovede svedka L. Z. ako nevierohodnej žalobca uviedol, že zo žiadneho zákonného ustanovenia, a ani z logiky veci nevyplýva, že okná na dome žalovanej nemohli byť vymenené v lete, keď tam svedok pracoval, aj keď boli zakúpené dňa 21. októbra 2009. Pri rekonštrukcii nehnuteľností je bežné, že materiál na rekonštrukciu sa zakupuje s časovým predstihom, preto takéto zdôvodnenie údajnej nevhodnosti svedka zo strany súdu prvej inštancie nemôže obstať. Žalobca kategoricky popiera tvrdenie žalovanej, že svedok Z. je mu zaviazaný z dôvodu, že pomohol svedkovej dcére pri prijatí do zamestnania na políciu. To, že súd prvej inštancie považoval takéto tvrdenie žalovanej za spôsobilé spochybniť hodnovernosť výpovede svedka Z., svedčí o záujme súdu prvej inštancie za každú cenu zamietnuť žalobu. Právny záver súdov nižšieho stupňa podľa žalobcu nedal presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ich aplikácia práva bola plná rozporov a v podstate viedla k vylúčeniu možnosti žalobcu uplatňovať jeho práva, ktoré nadobudol v súlade so zákonom, pričom napadnutý rozsudok priznal práva žalovanej, ktorá účelovo tvrdila, že k poskytnutiu finančných prostriedkov zo strany žalobcu nikdy nedošlo. Napokon žalobca zdôraznil, že napadnutým rozsudkom bol porušený aj princíp spravodlivosti podľa článku 1 ods. 1 Ústavy SR. Dokazovanie v podstatných smeroch nebolo riadne vykonané, resp. skutkový stav, ktorý bol v priebehu konania zistený, bol pri aplikácii práva ignorovaný a ignorované boli aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, alebo ako nedôvodné zamietol. Je pravdou, že Krajský súd v Košiciach prvý rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 20. septembra 2017 zrušil, avšak jediným dôvodom bolo zamietnutie návrhu na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov J. Ď. P.Š.D. a L. Z.. V predmetnom uznesení odvolacieho súdu nebol vyslovený právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého by mal byť nárok žalobcu daný. Okresný súd po vrátení veci vykonal dve pojednávania, na ktorých vyslúchol oboch žalobcom navrhovaných svedkov, teda učinil zadosť pokynu a právnemu názoru odvolacieho súdu, ale keďže ani výsluchy týchto dvoch svedkov nepriniesli žiaden zvrát v dôkaznej situácii, žalobu ako nedôvodnú opätovne zamietol. Nie je teda pravdou, že by mal odvolací súd pochybiť spôsobom, ako sa to snaží prezentovať žalobca. Ani jeden zo žalobcom uvádzaných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR či Ústavného súdu SR nemožno použiť na situáciu, v ktorej sa žalobcovi žiadnym spôsobom nepodarilo presvedčiť súd o tom, že malo dôjsť medzi ním a žalovanou k skutočnému poskytnutiu pôžičky. Žalovaná zotrváva na tvrdení, že v čase spolužitia so žalobcom sa na žiadnej ním uvádzanej pôžičke nedohodli. V konaní bolo podľa nej jednoznačne preukázané, že to, čo žalobca nazýva „pôžičkou“, bolo z prevažujúcej časti len plnením žalobcu voči Slovenskej sporiteľni na dlh zo zmluvy o úvere, z ktorej boli so žalovanou spoločne a nerozdielne zaviazanými dlžníkmi. Tak žalobca, ako aj žalovaná tento úver splatili a je zrejmé, že žalovaná tento spoločný úver splatila v podstatne väčšom rozsahu ako žalobca, aj keď boli zaviazaní spoločne a nerozdielne.

5. Žalobca v replike na vyjadrenie žalovanej zotrval na dôvodoch dovolania a uviedol, že žalovaná žiadnym spôsobom nespochybnila jeho tvrdenia o nesprávnosti a nezákonnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ani jeho tvrdenia o porušení jeho práv v tomto konaní. Zdôraznil, že do pojmu právny štát patrí len taká interpretácia zákonných ustanovení, ktorá nie je natoľko vágna a neurčitá, že v skutočnosti odporuje princípom, na ktorých v právnom poriadku je upravený vznik, zánik a ochrana vlastníckeho práva ako základného práva zaručeného Ústavou Slovenskej republiky.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme právnej istoty podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 4/2011). Dovolanie pritom treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, ktorá by v konaní mohla preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu.

8. Žalobca v dovolaní vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP namietal, že súd prvej inštancie konal v rozpore s § 391 ods. 2 CSP (viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu). Toto tvrdenie však neobstojí. V zrušujúcom uznesení z 29. októbra 2018 č. k. 2Co/74/2018-143 odvolací súd neprijal právny názor, že nárok žalobcu je daný (ako nesprávne uvádza žalobca v dovolaní). Dôvodom zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie citovaným uznesením odvolacieho súdu bolo výlučne to, že súd prvej inštancie zamietol žalobu bez toho, aby vykonal dokazovanie výsluchom svedkov, ktorí podľa žalobcu mali mať vedomosť o pôžičkách poskytnutých žalovanej zo strany žalobcu. V zrušujúcom uznesení odvolací súd prikázal súdu prvej inštancie postupovať v súlade s procesným predpisom a ústavnými zásadami, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv sporových strán, opätovne posúdiť žalobcom navrhované dôkazy a zistiť všetky rozhodujúce (právne významné) skutočnosti potrebné pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku. Odvolací súd však neprikázal súdu prvej inštancie, ako konkrétne má dôkazy navrhované žalobcom - svedecké výpovede J. Ď. P. a L. Z. hodnotiť (čo ani nemohol, keďže tieto dôkazy ešte neboli vykonané). Ak súd prvej inštancie v druhom rozsudku (z 25. apríla 2019) po vykonaní výsluchov uvedených svedkov dospel k záveru, že ani vykonanie týchto dôkazov nevedlo k uneseniu dôkazného bremena žalobcom o poskytnutí pôžičky žalovanej (v dôsledku čoho súd prvej inštancie žalobu zamietol), nekonal v rozpore s ustanovením § 391 ods. 2 CSP.

9. Dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nemožno považovať za prekvapivý jednak z vyššie uvedených dôvodov (že odvolací súd predtým neformuloval záver o unesení dôkazného bremena žalobcom a o tom, že nárok žalobcu je daný), ale tiež preto, že ide o potvrdzujúci rozsudok, ktorým sa odvolací súd ani v skutkovom ani v právnom posúdení veci neodchýlil od záverov súdu prvej inštancie. Práve naopak, odvolací súd súhlasil so záverom súdu prvej inštancie (ktorý bol podstatný pre zamietnutie žaloby), že žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k údajnému uzavretiu zmluvy o pôžičke.

10. Dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie nemožno hodnotiť ani ako arbitrárny. Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa názoru dovolacieho súdu dostatočným spôsobom odôvodnené v bodoch 22., 23. a 24. odôvodnenia rozsudku, kde odvolací súd konštatoval, že prvoinstančný súd sa podrobne zaoberal obdobím, kedy strany sporu žili spolu (od roku

2006 do roku 2014), kedy v podstate spoločne hospodárili, priebežne hradili svoje potreby a popísal aj splácanie ich úverov. K vyhodnoteniu výpovede svedka L. Z. odvolací súd síce uviedol, že jeho výpoveď nie je možné spochybniť iba na základe jeho spoločenského vzťahu k strane sporu (prípadný záväzok svedka voči žalobcovi za prijatie jeho dcéry do zamestnania), avšak z ďalšieho textu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že toto nebol podstatný dôvod pochybnosti súdov oboch inštancií o vierohodnosti výpovede svedka. Odvolací súd zdôraznil, že prvoinštančný súd príliehavo upozornil na faktické rozpory vo výpovedi svedka, konkrétne išlo o obdobie, kedy mu žalovaná mala spomenúť, že peniaze na okná jej požičal žalobca, keďže podľa svedka k tomu malo dôjsť v lete 2011, kým podľa príjmového dokladu kúpna cena za okná bola platená 21. októbra 2009.

11. Je potrebné uviesť, že dovolací súd nie je súdom skutkovým, teda nemôže vecne prehodnocovať vyhodnotenie dôkazov súdmi nižšej inštancie a prijímať odlišné skutkové závery. Môže len na základe dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP preskúmať, či sa súdy nižšej inštancie nedopustili takého nesprávneho procesného postupu, ktorým by znemožnili strane, aby uskutočňovala svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Arbitrárnosť, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, ako aj vyhodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý je v zjavnom rozpore so zásadami ustanovenými v § 191 CSP alebo ktorý odporuje základným princípom logiky, môžu za určitých okolností predstavovať takýto nesprávny procesný postup, vedúci až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. V posudzovanom prípade však obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Ako už bolo uvedené vyššie (v bode 10.), rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie je logicky a dostatočne odôvodnený. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobcu a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Je zrejmé, z akých dôvodov odvolací súd rozsudok potvrdil a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

13. Vykonané dôkazy, vrátane v dovolaní namietanej výpovede svedka, vyhodnotili oba súdy jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti (napr. súvislosť medzi príjmovým dokladom a výpoveďou svedka L. Z.), pričom toto hodnotenie nie je v rozpore s logickým uvažovaním. Keďže (ako vyplýva z bodov 10. a 11. tohto odôvodnenia) nedošlo k situácii, kedy by súdy nižšej inštancie vybočili zo zákonných mantinelov hodnotenia dôkazov takým spôsobom, že by to predstavovalo porušenie práva na spravodlivý proces, dovolací súd nemohol prehodnocovať nimi vykonané dôkazy a prijať odlišné skutkové závery, a to ani na základe skutkových tvrdení žalobcu, uvedených v dovolaní (napr. že išlo, resp. mohlo ísť o kúpu materiálu - okien v značnom časovom predstihu).

14. Dovolací súd považuje za potrebné dodať, že súdy nižšej inštancie nespochybnili určité plnenia žalobcu (napr. zaplatenie drevnej hmoty či prác pri uložení dlažby na dome žalovanej), avšak v súlade s vyššie uvedeným logickým a zákonným hodnotením dôkazov dospeli k záveru, že žalobca nepreukázal, že išlo o pôžičku, ktorú poskytol žalovanej, prípadne (ako naznačoval žalobca v dovolaní s odkazom na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 594/2013) že neskôr došlo medzi stranami k dohode, že tieto plnenia sa budú považovať za pôžičku.

15. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo

na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

16. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobca odkázal na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, s ktorými je podľa jeho názoru napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozpore. Ide však o rozhodnutia najvyššieho súdu týkajúce sa viazanosti súdu nižšej inštancie právnym názorom, vysloveným v zrušujúcom uznesení súdu vyššej inštancie, a dôsledkov nerešpektovania tejto viazanosti. Ako už dovolací súd uviedol vyššie, v tomto prípade nedošlo k nerešpektovaniu povinnosti súdu prvej inštancie vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu, keďže odvolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení neuviedol konkrétny právny názor, iba prikázal súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie výsluchom svedkov v zmysle návrhov žalobcu, čo súd prvej inštancie dôsledne rešpektoval.

17. Pokiaľ dovolateľ poukazoval na rozhodnutia týkajúce sa splatnosti dlhu, dovolací súd zdôrazňuje, že súdy nižšej inštancie založili zamietnutie žaloby nie na právnom posúdení otázky, kedy nastáva splatnosť dlhu, ale na skutkovom závere, že žalobca vôbec nepreukázal poskytnutie pôžičky žalovanej. V odôvodnení dovolania žalobca v podstate vyjadroval nespokojnosť s hodnotením dôkazov súdmi nižšej inštancie (a s ich záverom, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nemožno považovať, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06).

18. Keďže žalobca nevymedzil jednoznačne žiadnu konkrétnu právnu otázku, od vyriešenia ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu v napádanom rozsudku, nebola splnená podmienka vymedzenia dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Rovnako vo vzťahu k dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP dovolací súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto veci tak neboli dané prípustné dovolacie dôvody. Preto dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.